

YIL / YEAR: 2015 • SAYI / ISSUE: 24 • ISSN: 1300-4050 • E-ISSN: 2529-0053

MARMARA İLETİŞİM DERGİSİ

MARMARA JOURNAL OF COMMUNICATION

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Marmara İletişim Dergisi / Marmara Journal of Communication
6 Aylık Hakemli Dergi / Biannual-Reviewed Academic Journal
Yıl / Year: 2015 • Sayı / Issue: 24 • ISSN: 1300-4050 • E-ISSN: 2529-0053

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Adına İmtiyaz Sahibi • Owner
Mehmet Emin Arat

Derginin Sahibi / Owner of the Journal / Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Adına, On behalf of Marmara University, Faculty of Communication
Ergün Yıldırım

Editör / Editor Hediyeullah Aydeniz

Editör Yardımcısı / Assistant Editor Ahmet Güven, Süheyla Nil Mustafa, Yenal Gökşun

Yayın Kurulu / Editorial Board*

Cengiz Anık (Marmara Üniversitesi)	Mehmet Özçağlayan (Marmara Üniversitesi)
Hediyeullah Aydeniz (Marmara Üniversitesi)	Özhan Tıngöy (Marmara Üniversitesi)
John Keane (The University of Sydney)	Ergün Yıldırım (Marmara Üniversitesi)

24. Sayının Hakem Kurulu /List of Referees*

Fusun Alver (Kocaeli Üniversitesi)	Ahmet Koyuncu (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Cengiz Anık (Marmara Üniversitesi)	Haldun Narmanlıoğlu (Marmara Üniversitesi)
Alev Erkilet (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)	Abdullah Özkan (İstanbul Üniversitesi)
Ferda Keskin (İstanbul Bilgi Üniversitesi)	Filiz Balta Peltekoğlu (Marmara Üniversitesi)

Danışma Kurulu / Advisory Board*

Emre Bağçe (Marmara Üniversitesi)	Şükran Esen (Marmara Üniversitesi)
Mutlu Bınark (Hacettepe Üniversitesi)	Abdullah Özkan (İstanbul Üniversitesi)
Zeynep Çetin Erus (Marmara Üniversitesi)	Filiz Balta Peltekoğlu (Marmara Üniversitesi)
Türkan Uğur Dai (Marmara Üniversitesi)	Rıdvan Şentürk (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Besim Dellaloğlu (Sakarya Üniversitesi)	Nilüfer Timisi (İstanbul Üniversitesi)
Yusuf Devran (Marmara Üniversitesi)	Selma Ulus (Marmara Üniversitesi)
Alev Erkilet (Sabahattin Zaim Üniversitesi)	

Musahhih / Proofreader Yalçın Lüleci (Türkçe); Alparslan Nas (English)

***Soyadına göre alfabetik sırada** In alphabetical order by surname

Marmara Üniversitesi Yayınevi • Marmara University Press

Adres: Göztepe Kampusu 34722 Kadıköy, İstanbul
Tel/Faks: (0216) 348 43 79 **E-posta:** yayinevi@marmara.edu.tr

İletişim Bilgileri

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Nişantaşı Yerleşkesi 34365 İstanbul

E-mail: iletisimdergi@marmara.edu.tr

Web: http://dergipark.ulakbim.gov.tr/maruid/

Baskı • Printing Press: Şenyıldız Matbaacılık

Sertifika No:11964

“**MARMARA İLETİŞİM DERGİSİ**” Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Ulusal Hakemli Akademik yayınıdır. Altı ayda bir yayınlanır. Dergide yayınlanan makalelerdeki görüşler yazarlarına aittir. Yayın Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Yayın Kurulu, yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve cümle değişiklikleri yapma hakkını saklı tutar. Dergiden yapılan alıntılarda kaynak göstermek mecburidir.

“**MARMARA JOURNAL OF COMMUNICATION**” is a peer-reviewed academic journal of Marmara University Faculty of Communication. It is published every six months. All the opinions written in the articles are under responsibilities of the authors and it does not mean that they are adopted by the board. The Editorial Board reserves the right to make necessary changes in spelling and sentence, without distorting the essence of the text. The published contents in the articles cannot be used without being cited.

İçindekiler / Contents

Editör'den V

MAKALELER / ARTICLES

Türk Basınında Suriyeli Sığınmacı Temsili Üzerine Bir İçerik Analizi / A Content Analysis on the Representation of Syrian Asylum Seekers in the Turkish Press
Müzeyyen Pandır, İbrahim Efe, Alaaddin F. Paksoy 1-26

Çocuk Hakları Bağlamında Suriyeli Mülteci Çocukların Haberlerde Temsili / Representation of Syrian Refugee Children in News in the Context of Children Rights
Ashlhan Arduç Çobaner 27-54

İlticanın Yapısökümcü Felsefesi: Konuksevermezlik Sorunu / Deconstructive Philosophy of Asylum: Matter of Hostipitality
Şevki Işıklı 55-75

Kamu Diplomasisi ve Mülteci İlişkileri: Türkiye'nin Mülteci İlişkilerinin Uluslararası Medya Yansımaları / Public Diplomacy and Refugee Relations: Reflections of Turkey's Refugees Relations on the International Media
Ergün Köksoy 77-100

DEĞERLENDİRME MAKALESİ / REVIEW ARTICLE

Acıyı Kayıt Altına Almak: Aylan Kurdi Örneği
Aynülhayat Uybadın 101-111

DEĞERLENDİRMELER / REVIEWS

“Orta Doğu’yu İnşa Etmek: Medya, İdeoloji ve Kültür”
Alparslan Nas 113-118

Mülteciler, Mahkûmlar ve Kamplar: Kamplaşma Olgusu Üzerine İşlevsel Bir Analiz
Ömer Aydınhoğlu 119-122

Sinemada Göçmen Sorunu ve İnârritu'nun Göçü: “Biutiful”
Yavuz Selim Söylemez 123-129

Avrupa’da Göç ve Mülteci Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme
Betül Ekşi 131-137

Yayın kuralları / Rules of publishing 139-148

Editör'den

“Kitap, çok defa tek insanın eseri, tek düşüncenin yankısı; dergi bir zekalar topluluğunun. Bir neslin vasiyetnamesidir dergi; vasiyetnamesi, daha doğrusu mesajı. Kapanan her dergi, kaybedilen bir savaş, hezimet veya intihar...”

Cemil Meriç (Bu Ülke, s.103).

Modernleşme sürecimizin önemli bilgi üretim zemini ve bilgiyi dolaşıma sokan araçlardan birisi olan dergiler, hem kültürel ve düşünce hayatımızda hem de akademik hayatımızda hâlâ kurumsallaşma sorunuyla mücadele ederek varlıklarını sürdürmeye çalışıyorlar. Darülfünun bünyesinde 1917’de yayımlanmaya başlanan Türkiye’deki en uzun ömürlü sosyal bilimler dergisi olan İstanbul Sosyoloji Dergisi dahil asırlık kurumsallaşmış dergilerden mahrumuz. 1950 yılından bu yana Gazetecilik Enstitüsü’nün kurulmasıyla akademi bünyesine dahil olan medya ve iletişim alanındaki dergiciliğin tarihi, 1960 yılında birkaç sayı çıkan İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü’nün yayımladığı Yıllık dikkate alındığında yarım asrı aşan bir geçmişe sahip. Nicel değilse de nitel boyutta kurumsallaşma ve özgün bilgi üretimi sorunu ve meydan okumasıyla karşı karşıya olan Türkiye’deki medya ve iletişim çalışmaları alanındaki akademik dergiler, Cemil Meriç’in ifadesiyle bir zekalar topluluğunun yankısı ve bir neslin vasiyetnamesi ile mesajı olarak önemli rol ve işlev üstlenebilecek imkana sahiptirler. Bu çerçevede önemli bir zemin olarak gördüğümüz Marmara İletişim Dergisi’ni, Türkiye’deki ve dünyadaki iletişim akademiasının imkan ve potansiyelinden azami düzeyde istifade ederek Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi’nin kolektif bir çalışması ve akademik çıktısı olarak görmekteyiz. Her boyutuyla dergiyi daha ileri noktalara taşıma hedefiyle, küresel ve bölgesel boyutları ihmal etmeden, güncel ile kalıcı olanın dengesini gözeterek dergimizde gündeme alınacak konuların odağında, çok boyutlu olarak Türkiye yer alacaktır.

Buradan hareketle Türkiye’nin son beş yıllık mültecilerle yaşam deneyiminin medya ve iletişim boyutlarını, Marmara İletişim Dergisi’nin 24. sayı teması olarak belirlemiştik. Bu noktada yazı çağrısı ile akademik camiaya katkı sunmaları için yaptığımız davetin çerçevesi ve hedefini hatırlatmak, medya ve iletişim boyutuyla mültecileri konu edinen dergimizin iki sayısı ve hazırlanma amacı hakkında da fikir verecektir:

“Mülteciler ve Medya konusu iki temel sorunsal üzerinden ele alınacaktır: (a) Mültecilerin medyada temsili ve (b) siyasi, iktisadi, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla iletişim. Türkiye’de mültecilerin medyada temsili, medya türlerinin ve medyatik içeriklerin tümünü kapsayacak şekilde bu temsilin inşasıyla ilişkili dinamikler çerçevesinde görülebileceği

düşüncesindeyiz. Öte yandan mülteciler meselesinin iletişim boyutu ise Türkiye bağlamında toplumsal ve kültürel etkileşim başta olmak üzere halkla ilişkiler, siyasal iletişim, kamu diplomasisi ve diğer zeminlerde kullanılan stratejik iletişim süreçlerini kapsıyor.

Mülteciler meselesinin medya ve iletişim boyutuyla ele alınması, Ortadoğu'daki yüz yıllık siyasal-toplumsal düzenin yeniden yapılandırılması üzerinden yürütülen savaş dahil, çoklu faktörleriyle küresel, bölgesel, toplumsal ve bireysel düzeylerde günümüzün en büyük insani krizlerinden birisinin çözümüne katkı sunma arayışına da bir davettir."

Yazı çağrısı ile "günümüzün en büyük insani krizlerinden birisinin çözümüne katkı sunma arayışına" yaptığımız bu davete icabet eden akademisyenlerin hakemlik sürecinden geçen makaleleri ve değerlendirme yazılarının sayısı, hakem ve editoryal sürecin de katkısıyla Cemil Meriç ifadesiyle bir zekalar topluluğunun yankısı ve bir neslin mesajı olarak dergimizin hem 24. hem de 25. sayısını bu konuya tahsis etmemizi gerektirdi.

Bu sayımızın ilk metni olan İbrahim Efe, Müzeyyen Pandır ve Alaaddin F. Paksoy ortak imzalı *Türk Basınında Suriyeli Sığınmacı Temsili Üzerine Bir İçerik Analizi* başlıklı makalede, en yüksek tiraja sahip ilk beş gazete üzerinden Türkiye'de basılı medyada Suriyelilerin temsili incelenmektedir.

Temamızın ikinci makalesinde Aslıhan Ardıç Çobaner, *Çocuk Hakları Bağlamında Suriyeli Mülteci Çocukların Haberlerde Temsili* başlığı altında BM Çocuk Hakları Sözleşmesi bağlamında çocuk hakları ile habercilik pratiği açısından gazetecilik meslek ilkelerini ortaya koyan metinler de dikkate alınarak Türkiye'deki Suriyeli mülteci çocukların dört gazetenin internet sitelerindeki altı aylık haberler özelinde medyada nasıl temsil edildiğini incelemektedir.

İlticanın Yapısökümcü Felsefesi: Konuksevermezlik Sorunu başlıklı makalesiyle de Şevki Işık, Derrida'nın "Konuksevermezlik (Hostipitality)" metninden ve bakış açısından hareketle felsefi açıdan iltica ve mültecilik meselesini ele almaktadır.

Ergün Köksoy'un *Kamu Diplomasisi ve Mülteci İlişkileri: Türkiye'nin Mülteci İlişkilerinin Uluslararası Medya Yansımaları* başlıklı makalesinde ise stratejik iletişimin bir uygulama boyutu olan kamu diplomasisi uygulamaları çerçevesinde Türkiye'nin Suriyeli mültecilere ev sahipliği yapmasının ve sunduğu hizmetlerin İngiltere, Fransa ve Almanya'nın yüksek tirajlı gazeteleri özelinde Batılı medya organizasyonları tarafından nasıl ele alındığı inceleniyor.

Değerlendirme makalesi olarak bu sayıda yer verdiğimiz Aynülhayat Uybadın'ın *Acıyı Kayıt Altına Almak: Aylan Kurdi Örneği* başlıklı metni hem fotoğrafın felsefi soruşturmasını yapan hem de insan hakları mücadelesinde fotoğrafın kullanımını, Suriyeli mültecilerin Avrupa'ya gidişinde yaşadıkları can kayıplarının en acılı sembolü haline gelen Aylan Bebek'in fotoğrafı üzerinden yapan bir çalışma.

Dergimizin bundan sonraki sayılarında düzenli olarak yer verilecek *Değerlendirmeler* bölümünde kitap, makale, konferans, sempozyum ve kongre gibi akademik yayın ve etkinliklerin değerlendirmesi, film analizleri ile araştırma notlarına yer verilecektir.

Bu çerçevede bu sayımızda konferans, kitap, film ve araştırma notundan oluşan dört değerlendirme yazısı yer almaktadır.

Alpaslan Nas tarafından yazılan *Orta Doğu'yu İnşa Etmek: Medya, İdeoloji ve Kültür* başlıklı konferans değerlendirmesi; Bjorn Moller tarafından yazılan 2015 basım tarihli *Refugees, Prisoners and Camps: A Functional Analysis of the Phenomenon of Encampment* adlı kitapla ilgili Ömer Aydınlioğlu'nun yazdığı değerlendirme ve medya temsiline bir parçası olan mültecilerin sinemadaki izlerini ele alan Yavuz Selim Söylemez'in *Sinemada Göçmen Sorunu ve İnârritu'nun Göçü: "Biutiful"* başlıklı Alejandro Gonzáles İnârritu'un yönettiği "Biutiful" adlı filmiyle ilgili analiz, bu sayının değerlendirme yazılarıdır.

Bundan sonraki her sayıda dergide yer vermeye gayret edeceğimiz temayla ilgili araştırma notları çerçevesinde bu sayıdaki son yazı ise Betül Ekşi'nin *Avrupada Göç ve Mülteci Araştırmaları Üzerine Bir Değerlendirme* başlığıyla, Batı akademyasının mültecilerle ilgili bilgi üretimini ele alıyor.

Ulusal ve uluslararası akademik indekslerde taranacak şekilde alt yapısını tamamlamak üzere olan Marmara İletişim Dergisi, akademik niteliğine ve bilgi üretimine katkı sunacak ulusal ve uluslararası düzeyde yeni isimlerle kurullarını güçlendirmektedir. Derginin yayın periyodunun korunması ve her açıdan nitelikli yayınların yapılması esas olacaktır. Bu sayıda yayın kuruluna dahil olan Sydney Üniversitesi'nden John Keane gibi isimlerle bundan sonraki sayılarda kurullarımızı daha da güçlendirmeyi planlıyoruz.

Günümüzün en büyük insani krizlerinden birisi olan mülteciler meselesinin çözümüne medya ve iletişim boyutuyla katkı sunması ümidiyle bu sayının hazırlanmasına katkı sunan herkese ayrı ayrı şükranlarımızı sunuyoruz.

Bir sonraki sayıda buluşmak ümidiyle iyi okumalar!

Hediyetullah Aydeniz

